

Beleggingsrendementsmonitor

Europese aandelenmarkten

- Europese aandelenmarkten fluctueerden hevig in november, door aanhoudende bezorgdheid over handelsoorlogen en het Italiaanse begrotingsprobleem.
- De Euro Stoxx-index eindigde de maand met een daling van net iets onder de 1%. Daarentegen is de AEX-index gestegen met 0,5%.
- De Euro Stoxx-index bereikte gedurende deze maand het laagste niveau van het jaar, met een daling van bijna 9% ten opzichte van begin november 2017.

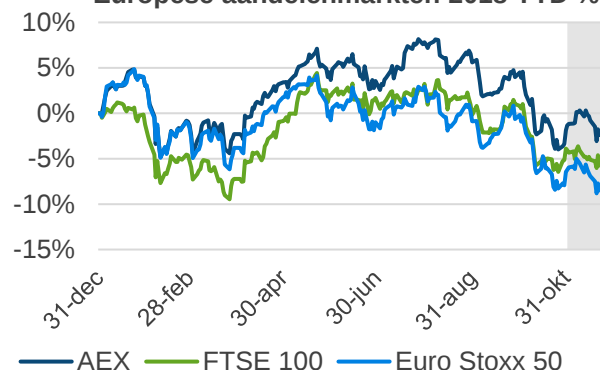
Wereldwijde aandelenmarkten

- Geholpen door de verwachting van meer geleidelijke monetaire verkrapping door de U.S. Federal Reserve, realiseerden aandelenmarkten wereldwijd een bescheiden herstel van de hevige verliezen in oktober.
- De opkomende markten index realiseerde met een stijging van iets meer dan 4% de grootste stijging van de maand. Het rendement is echter nog steeds onder de -10% vanaf het begin van het jaar.
- De Amerikaanse aandelenmarkt steeg met 2% gedurende de maand en is nog steeds de enige markt met een positief rendement in 2018.

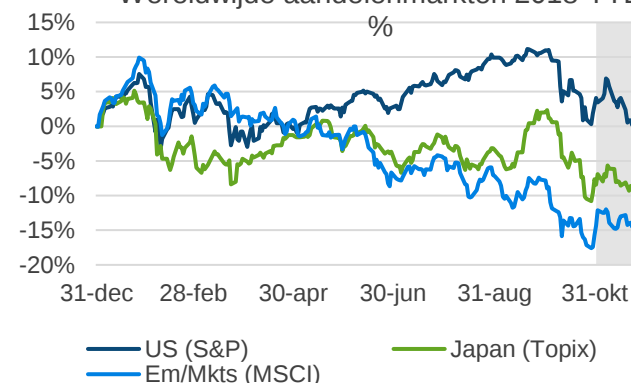
Obligatie- en valutamarkten

- De rendementen op wereldwijde en Europese bedrijfsobligaties daalden in november ongeveer 0,5%.
- Nederlandse staatsobligaties stegen daarentegen in november 0,4% in waarde.
- De Euro was ten opzichte van andere grote valuta relatief stabiel. De grootste stijging was 0,5% ten opzichte van de Japanse Yen.

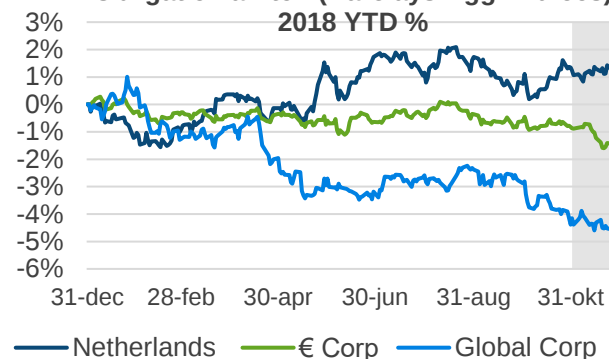
Europese aandelenmarkten 2018 YTD %

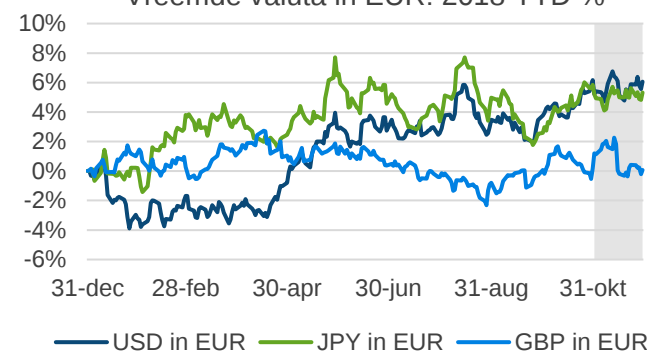
Wereldwijde aandelenmarkten 2018 YTD %

Obligatiemarkten (Barclays Agg. Indices) 2018 YTD %

Vreemde valuta in EUR: 2018 YTD %

Beleggingsrendementen per november 30, 2018

	AEX	FTSE 100	Euro Stoxx 50	US (S&P)	Japan (Topix)	Em/Mkts (MSCI)	€ Neth. Govt	€ Corp	Global Corp	USD in EUR	JPY in EUR	GBP in EUR
1 Month	0.5%	-1.6%	-0.7%	2.0%	1.3%	4.1%	0.4%	-0.6%	-0.4%	-0.1%	-0.5%	-0.1%
QTD	-5.1%	-6.4%	-6.5%	-4.9%	-8.2%	-4.9%	0.9%	-0.8%	-2.0%	2.5%	2.7%	0.4%
YTD	-1.4%	-5.4%	-7.1%	5.1%	-6.4%	-12.2%	1.8%	-1.5%	-4.7%	6.1%	5.3%	0.1%
1 Year	-0.6%	-0.7%	-8.7%	6.3%	-4.9%	-9.1%	1.2%	-1.7%	-4.0%	5.1%	4.2%	-0.8%

Verplichtingenmonitor

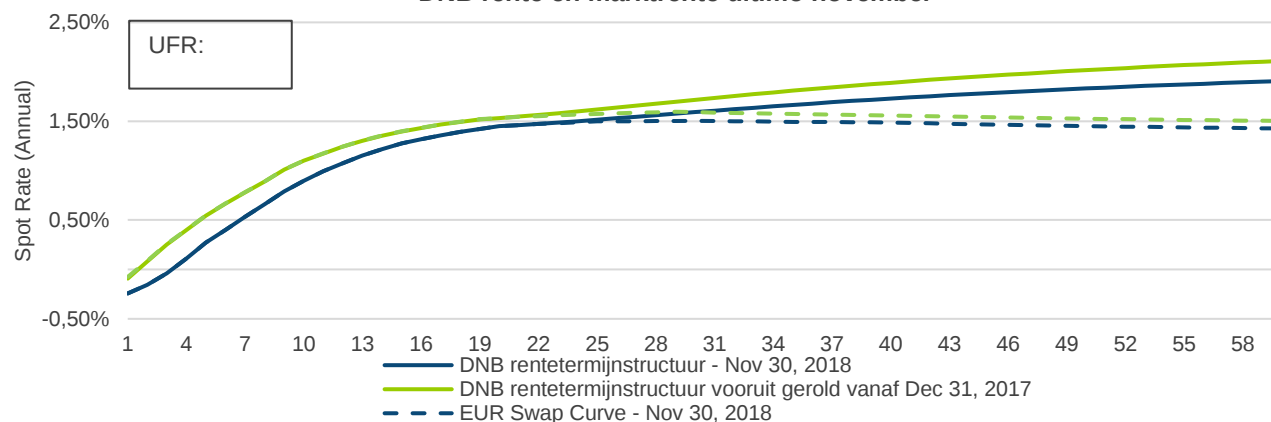
DNB-rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen

- Behalve voor de kortste looptijd, daalde de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur in november voor alle looptijden. Voor de kortere looptijden daalde de curve met 8 basispunten.
- De UFR bleef ongewijzigd op 2,3%.
- De daling van de rentetermijnstructuur en de waarde van bedrijfsobligaties in combinatie met de bescheiden verandering van de koers op de aandelenmarkten leidt waarschijnlijk tot een daling in de dekkingsgraden van pensioenfondsen. De daadwerkelijke impact voor een fonds hangt met name af van de mate waarin deze haar verplichtingen heeft afgedekt tegen het renterisico.

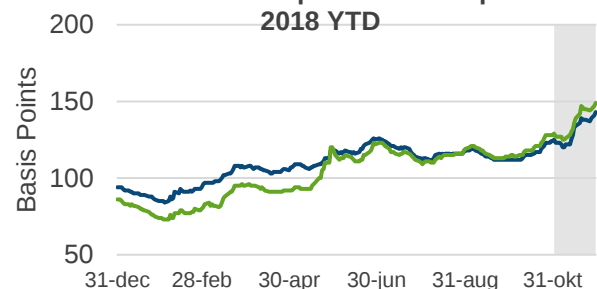
Spreads van obligatiemarkten

- Zowel de wereldwijde als Europese benchmarks voor spreads op bedrijfsobligaties zijn deze maand met meer dan 20 basispunten gestegen en zetten daarmee de trend van dit jaar voort. De stijging van de spreads op Europese bedrijfsobligaties hangt nauw samen met de daling van de aandelenmarkten van de afgelopen maand.
- De stijging in de spreads van bedrijfsobligaties wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de daling van de risicovrije rentes. Dat houdt in dat de Europese bedrijfsobligatie index deze maand licht in waarde is gedaald.

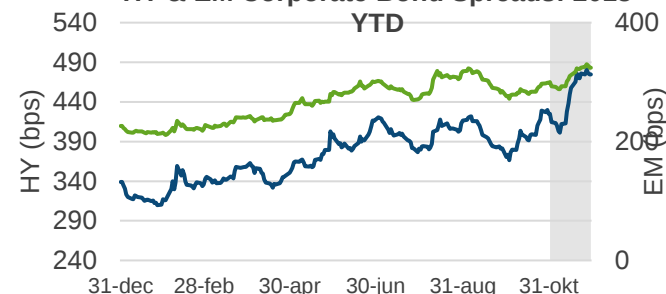
DNB rente en marktrente ultimo november

Global & Euro Corporate Bond Spreads: 2018 YTD

HY & EM Corporate Bond Spreads: 2018 YTD

Barclays Global Corp Barclays Euro Corp

Barclays Global HY

	Verandering van de marktrente (bps)							Verandering van de creditspreads (bps)			
	1Y	Y5	Y10	Y20	Y30	Y40	UFR	Global Corp	Euro Corp	HY	EM
1 Month	0	-7	-8	-4	-3	-3	0	19	21	50	25
QTD	0	-10	-9	-6	-7	-7	-10	31	35	94	39
YTD	2	-2	-1	1	-5	-10	-30	49	63	136	98
1 Year	3	5	5	0	-7	-12	-30	46	61	128	89

Volatilitets- en hedgingsmonitor

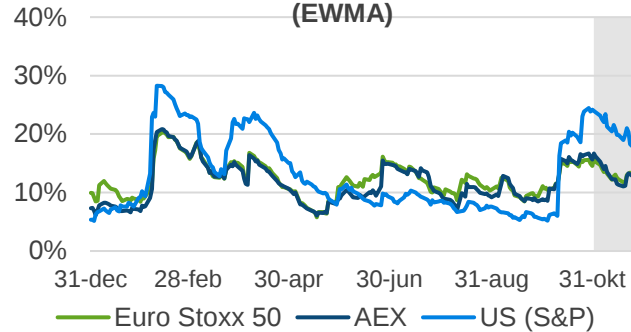
- In november daalde de geobserveerde volatiliteit overall ter wereld geleidelijk, na de scherpe stijging gedurende oktober. De daling in geobserveerde volatiliteit kwam tot stand doordat de aandelenmarkt herstelde van de verliezen van oktober.
- De volatiliteit in de Amerikaanse markt daalde onder de 20%, maar bleef boven het historisch gemiddelde.
- De volatiliteit in de Europese markt daalde naar net boven de 10%.
- De geïmpliceerde volatiliteit daalde ook, maar blijft verhoogd ten opzichte van de vorige maanden. De volatiliteitsniveaus in verschillende markten eindigden de maand tussen de 16% en 19%.
- De risicopremie op volatiliteit daalde deze maand ook, waarbij de Euro Stoxx- en S&P-indices de maand eindigden in de buurt van de 3%. De risicopremie op volatiliteit begon geleidelijk aan te stijgen aan het einde van de maand.

Inflatiemonitor

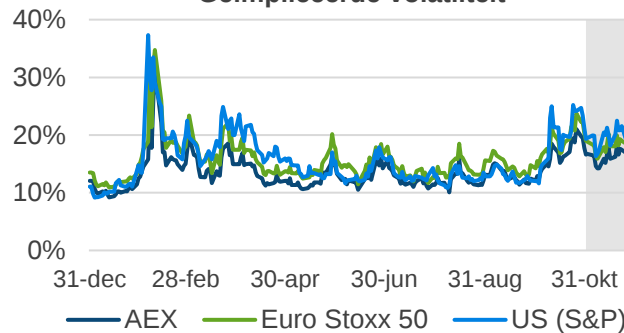
- De prijsinflatie in de Eurozone is gestegen van 2,1% naar 2,2% in oktober. In Nederland steeg de prijsinflatie van 1,6% naar 1,9%. Daarmee blijft het niveau van de prijsinflatie voor beide regio's op het hoogste punt van de afgelopen 3 jaren.
- Er zijn deze maand geen nieuwe cijfers over de looninflatie gepubliceerd.
- Neem gerust contact op met Milliman Pensioenen voor meer informatie over de totstandkoming van deze resultaten.**

Volatiliteit

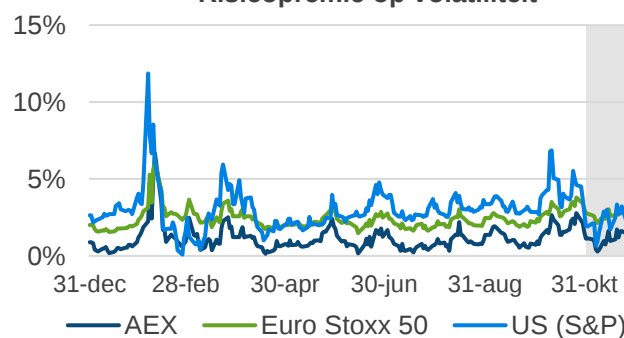
Geobserveerde volatiliteit van aandelen (EWMA)

Geïmpliceerde volatiliteit

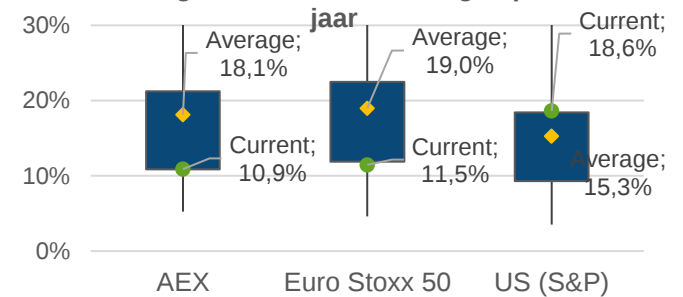

Risicopremie op volatiliteit

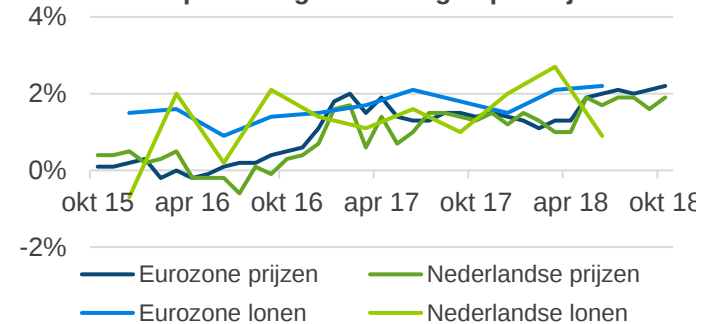

Lange termijn volatiliteit en inflatie

Verdeling volatiliteit over de afgelopen 25 jaar

Inflatiepercentages over afgelopen 3 jaar

Inflatie sinds de start van de Eurozone (1999)

